

Połączenie Polska-Litwa: najwyższy priorytet

dr Dalius Šulga

*Dyrektor Departamentu Rozwoju Energetycznego
Lietuvos Energija AB*

Warszawa, 30 listopada 2006

Power Ring – Bezpieczeństwo europejskiego rynku energetycznego

LIETUVOS ENERģIJA AB:

Stan posiadania:

- Sieć przesyłowa 110-330 kV;
- Elektrociepłownia Kaunas i hydroelektrownia Kruonis;
- Centrum przesyłowe;
- System telekomunikacyjno-informatyczny.

2

Główne zadania:

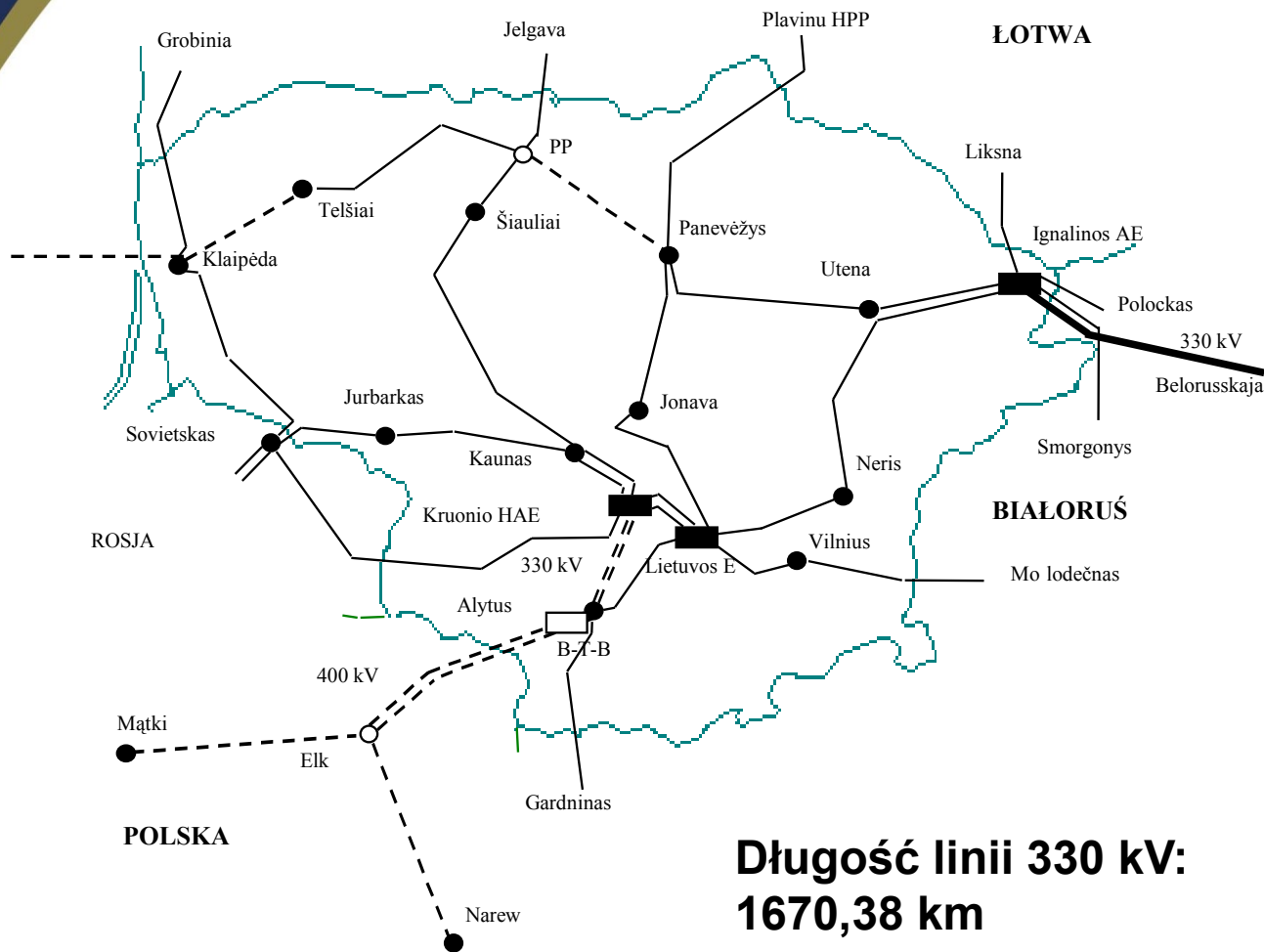
- Utrzymanie i rozwój systemu przesyłowego;
- Zapewnienie działania systemu;
- Zapewnienie równowagi systemu;
- Kształtowanie rynku;
- Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw dla Litwy.

Właściciele:

96,62% - skarb państwa;

3,38% - prywatni udziałowcy.

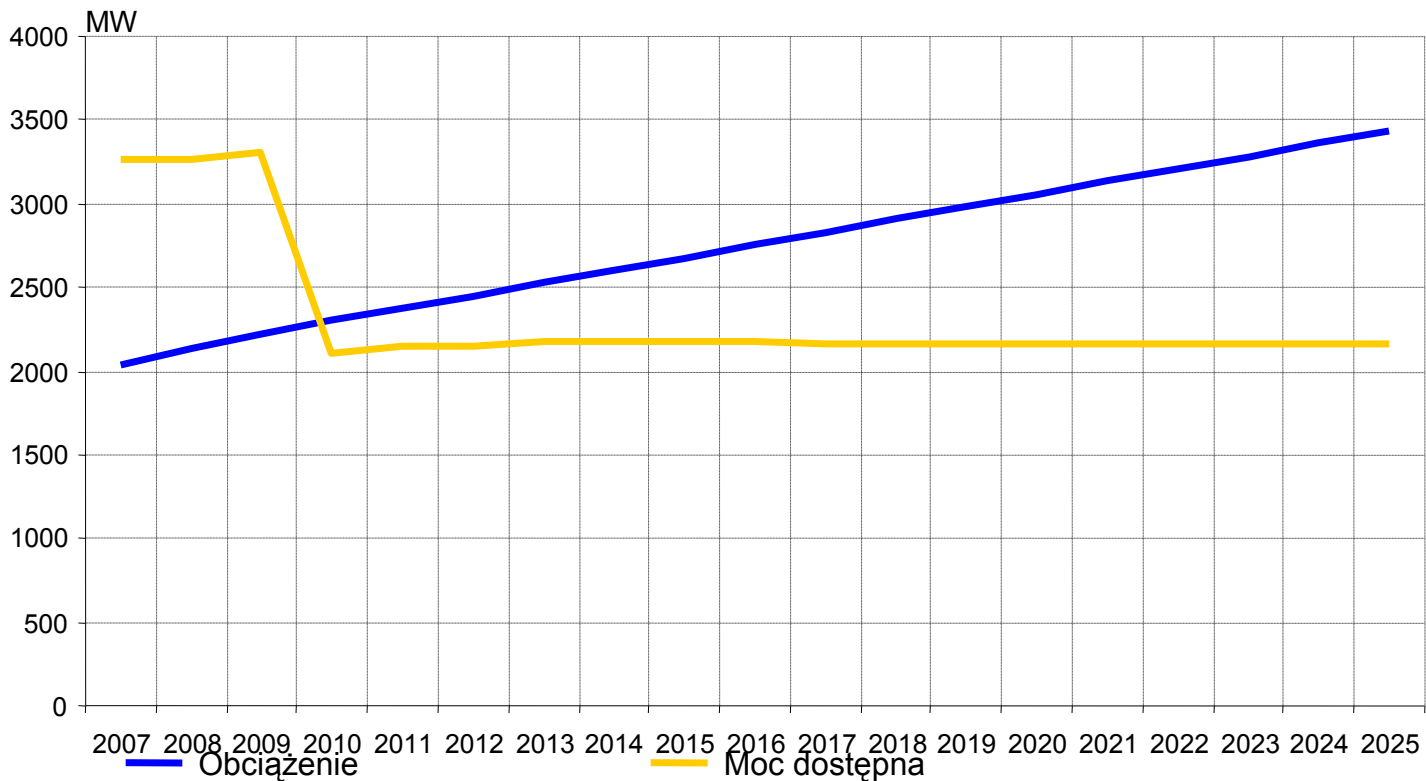
LITEWSKA SIEĆ PRZESYŁOWA 330 KV

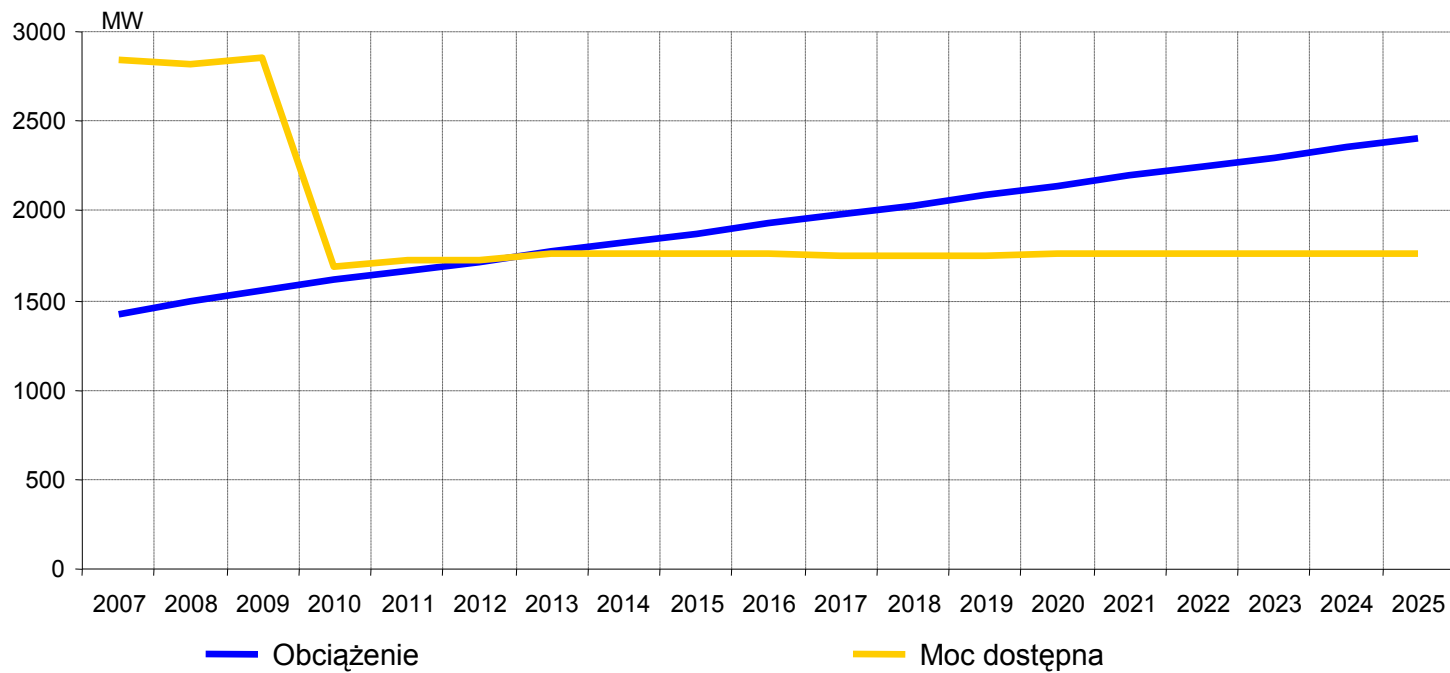
MOC PRODUKCYJNA ZAINSTALOWANA NA LITWIE (BRUTTO)

	Paliwo	MW		
		2006	2010	2015
Jądrowe: Ignalina	jądrowe	1300	-	-
Konwencjonalne: Elektrėnai (kondensacyjna)	Gaz, olej opałowy, olej emulgowany	2330 1500	2380 1500	2460 1500
Wilno (kogen.)	Gaz, olej opałowy	380	370	370
Kaunas (kogen.)	Gaz, olej opałowy	180	170	170
Mažeikiai (kogen.)	olej opałowy	160	160	160
Inne		110	180	260
Elektrownie wodne:		1020	1030	1030
Kaunas		100	100	100
Kruonis (szczytowo-pompowa)		900	900	900
Inne małe elektrownie wodne		20	30	30
Inne odnawialne:		40	220	340
Wiatrowe		30	200	300
Inne		10	20	40
Produkcja łącznie		4690	3630	3830
Łącznie bez wodnych i wiatrowych		3640	2400	2500
Zapotrzebowanie dzienne		1880	2370	2750
Zapotrzebowanie w szczycie		2100	2450	2900

ZBILANSOWANIE SYSTEMU ENERGETYCZNEGO LITWY W SEZONIE ZIMOWYM (ETSO)

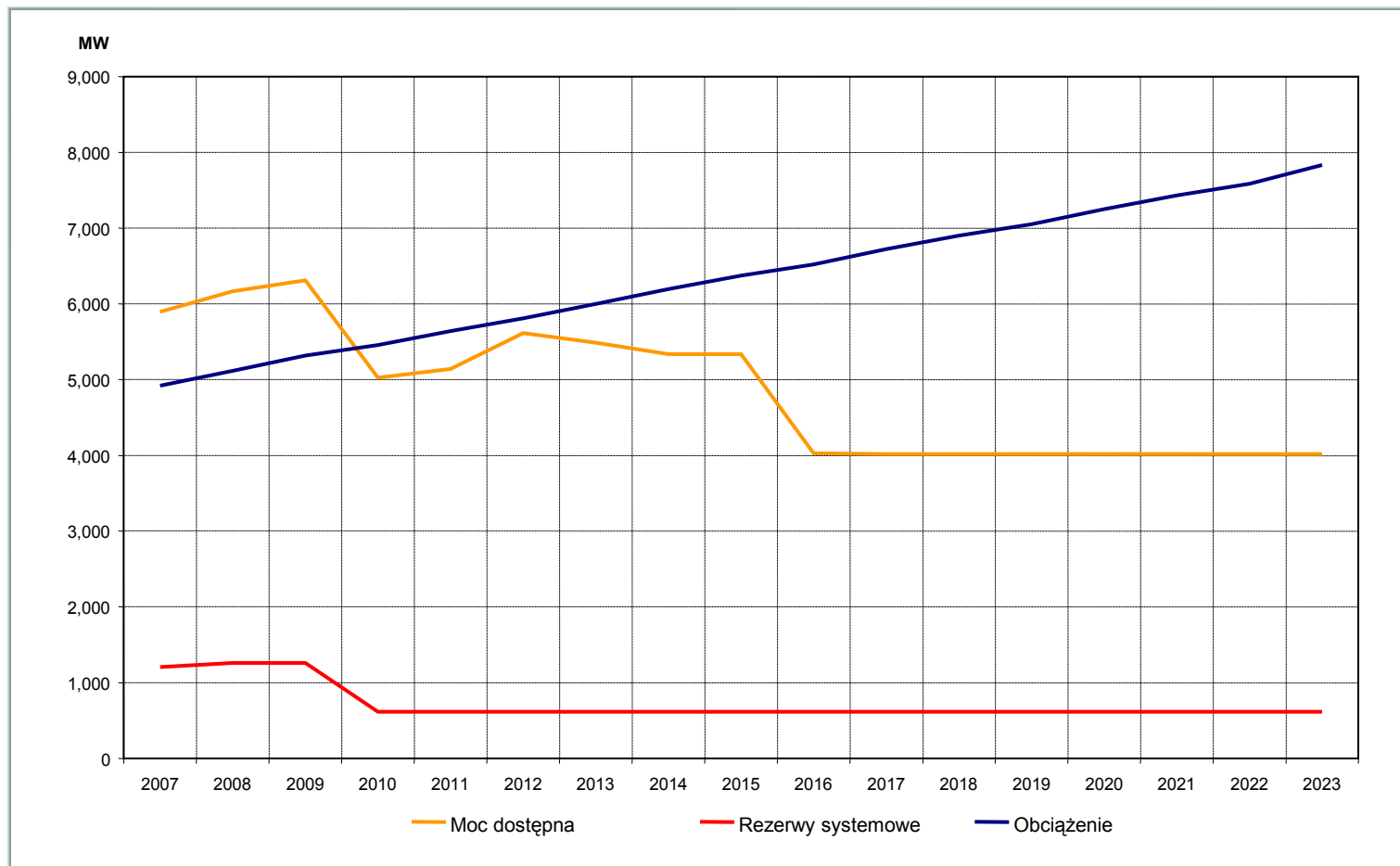

ZBILANSOWANIE SYSTEMU ENERGETYCZNEGO LITWY W SEZONIE LETNIM (ETSO)

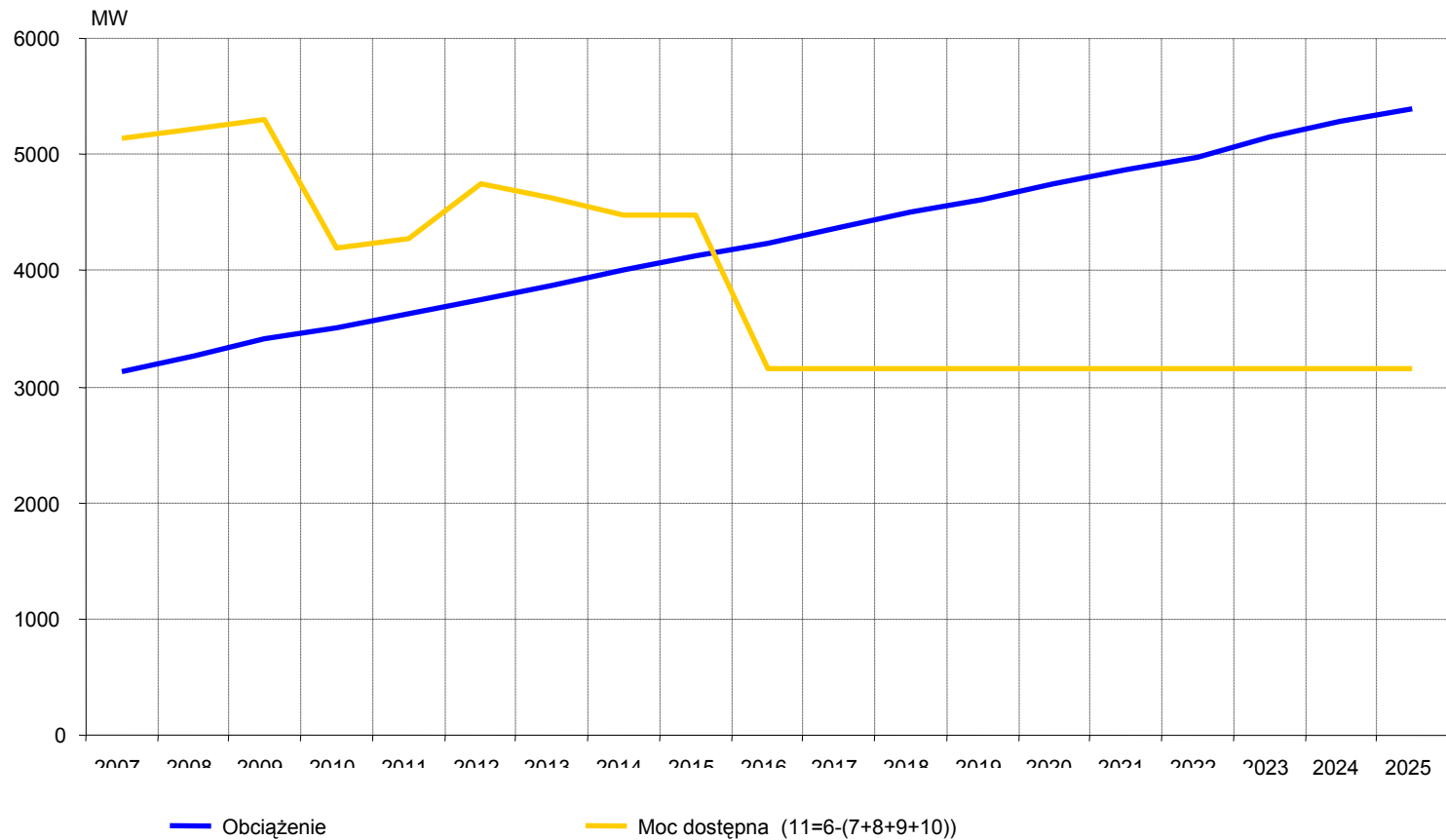
- Systemy energetyczne regionu bałtyckiego odizolowane są od rynku UE („wyspa”);
- Moc dostępna poprzez Estlink zaspokoi 6% szczytowego zapotrzebowania państw bałtyckich (częściowy dostęp północnego rynku energii elektrycznej);
- Elektrownia jąd. Ignalina - blok 1 zamknięto w 2004;
- Zamknięcie bloku 2 Ignaliny – 2009;
- Po zamknięciu Ignaliny (2009):
  - ✓ Utrata ~70% najtańszej energii na Litwie;
  - ✓ Zmniejszenie dywersyfikacji paliw;
  - ✓ Produkcja energii elektrycznej oparta o rosyjskie dostawy gazu;
  - ✓ Spadek bezpieczeństwa energetycznego regionu bałtyckiego.
- Ograniczenia dot. emisji wymagać będą zamykania elektrowni estońskich poczynając od 2016 r.

ZBILANSOWANIE SYSTEMU ENERGETYCZNEGO REGIONU BAŁTYCKIEGO W SEZONIE ZIMOWYM (ETSO)

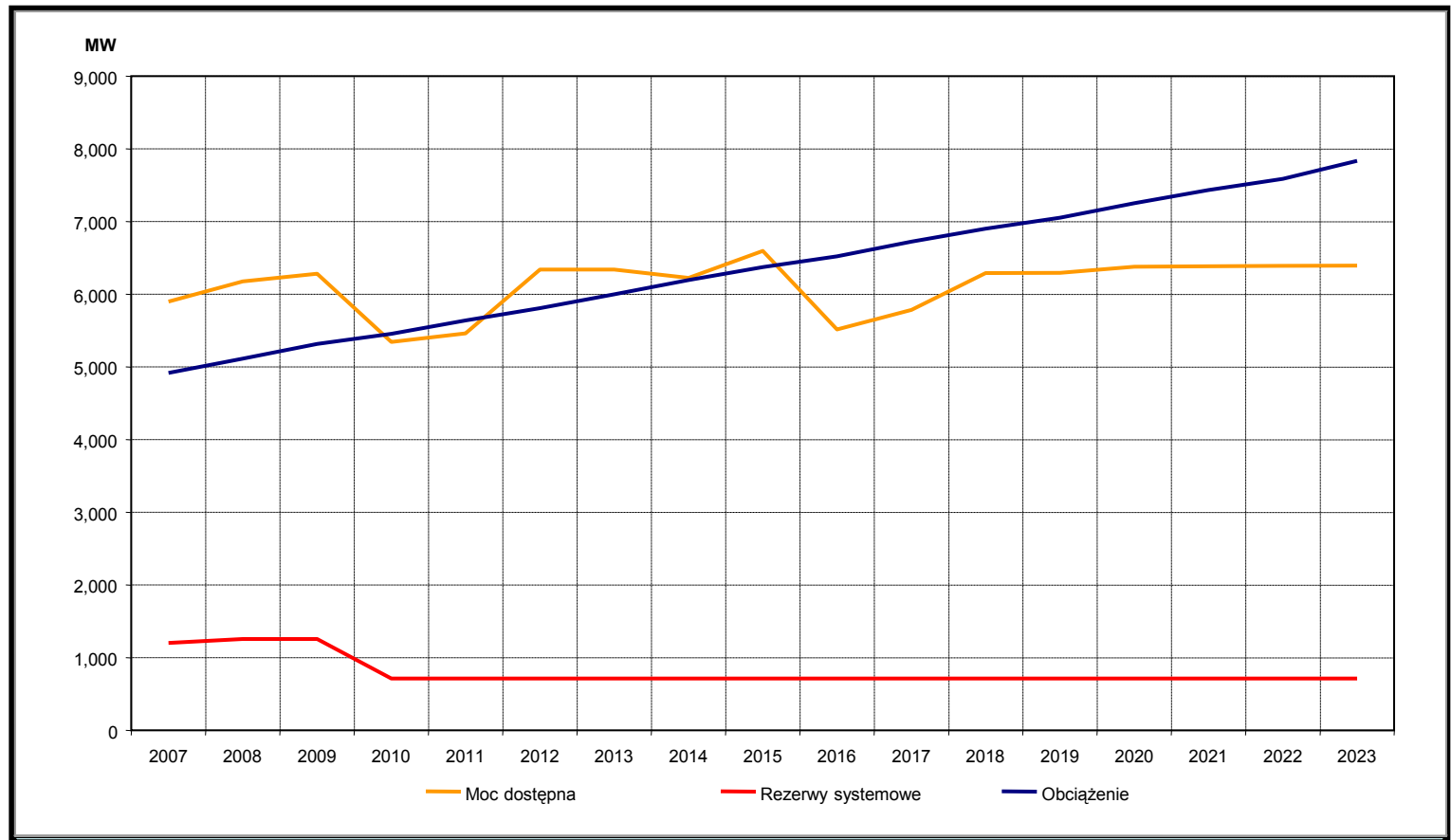

ZBILANSOWANIE SYSTEMU ENERGETYCZNEGO REGIONU BAŁTYCKIEGO W SEZONIE LETNIM (ETSO)

ZBILANSOWANIE SYSTEMU ENERGETYCZNEGO REGIONU BAŁTYCKIEGO W SEZONIE ZIMOWYM (wariant optymistyczny, nie ETSO)

POŁĄCZENIA

Oczekiwane przyszłe połączenia:

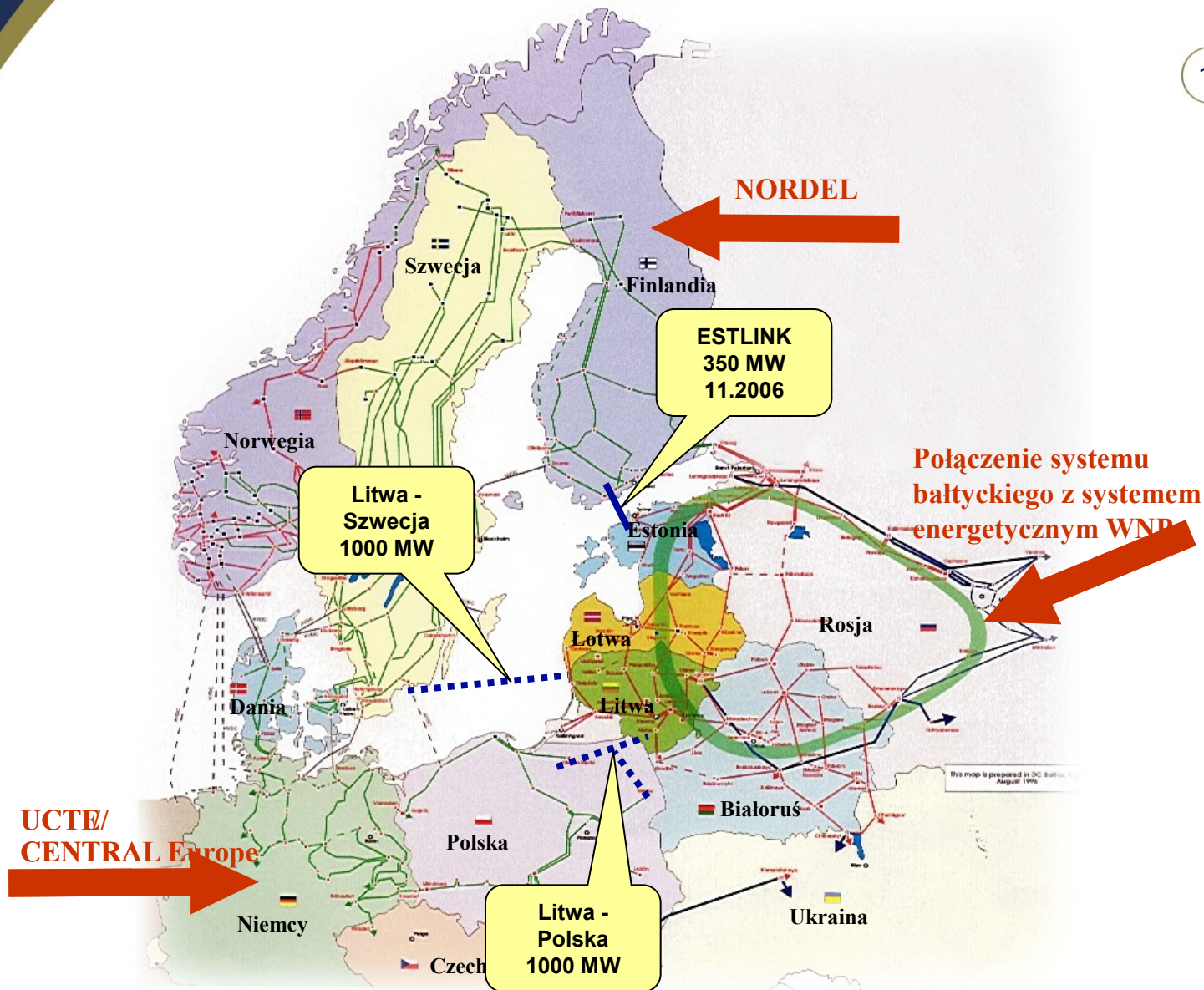
- Polska – Litwa;
- Estonia – Finlandia;
- Szwecja – Litwa.

Główne cele i korzyści:

- Integracja bałtyckich systemów energetycznych i budowa wewnętrznego rynku energetycznego UE;
- Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw dla rynku bałtyckiego.

142,8 mln € na połączenia na lata 2007-2013 w ramach programu likwidacji elektrowni jądrowej Ignalina;

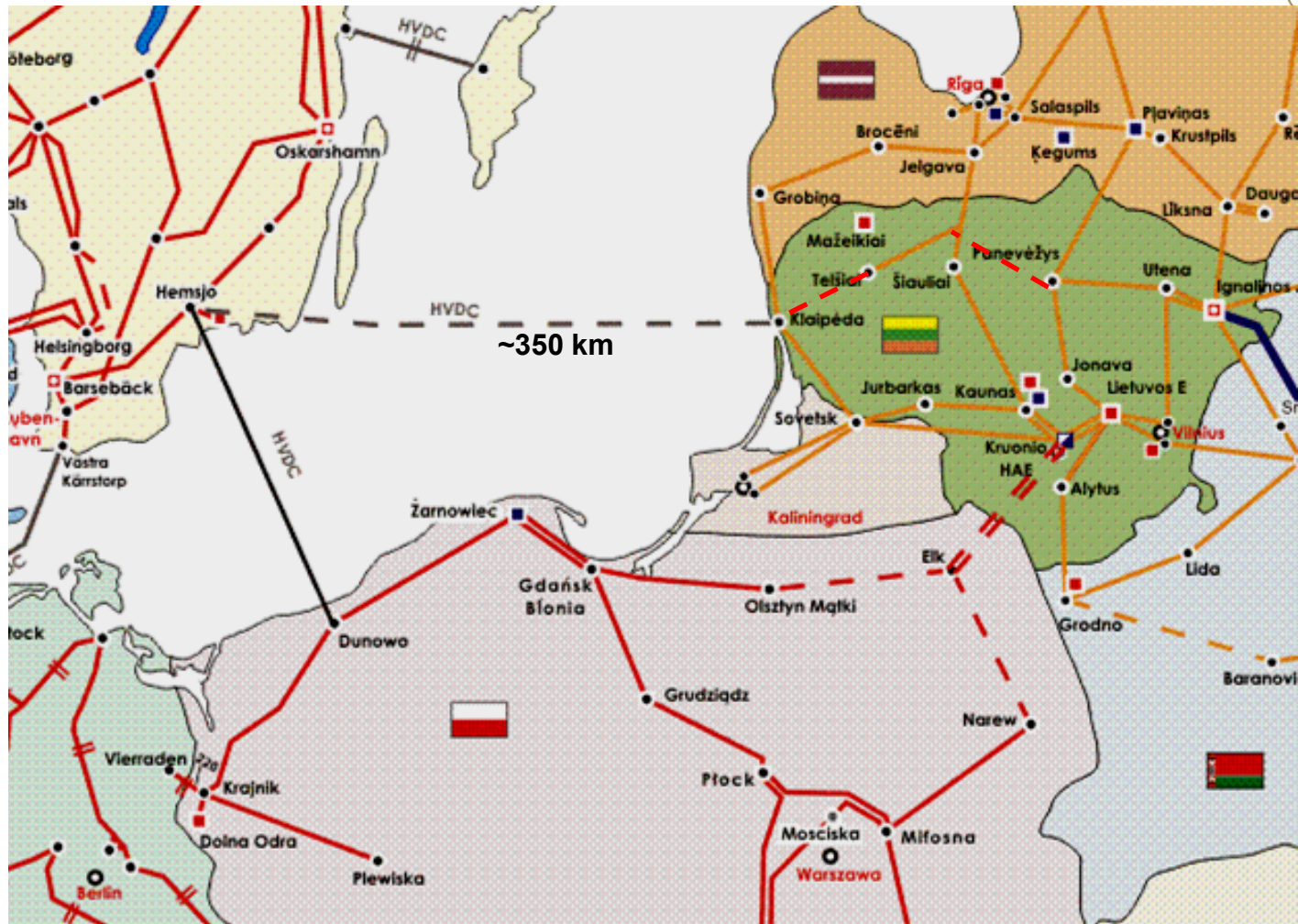
OCZEKIWANE POŁĄCZENIA W RAMACH BAŁTYCKIEJ SIECI PRZESYŁOWEJ

POŁĄCZENIE ESTONIA – FINLANDIA (ESTLINK)

- Trzy firmy energetyczne z państw bałtyckich (Lietuvos Energija, Latvenergo i Eesti Energia) oraz dwie fińskie firmy podpisały umowę 7 lipca 2004 r.;
- Udziały: Lietuvos Energija - 25%, Eesti Energia – 39,9%, Latvenergo – 25 %, Pohjolan Voima – 6,06%, Helsingin Energia – 4,04 %;
- Moc - 350 MW;
- Wielkość nakładów - 110 milionów € ;
- Uruchomienie – listopad 2006.

POŁĄCZENIE LITWA-SZWECJA

POŁĄCZENIE LITWA-SZWECJA

- Zakończone wstępne badanie wykonalności;
- Moc ~700-1000 MW;
- Wielkość nakładów – ok. 400 million €;
- Następny krok – studium wykonalności;
- Podpisano umowę o współpracy pomiędzy Lietuvos energija a Svenska Kraftnat na opracowanie projektu i przygotowanie studium wykonalności;
- Studium wykonalności uwzględni dane techniczne i analizę ekonomiczną połączenia;
- Korzyści:
  - Połączenie bałtyckich systemów energetycznych z rynkiem energii elektrycznej Nordel;
  - Większe bezpieczeństwo dostaw do systemów energetycznych rejonu bałtyckiego i nordyckiego;
  - Lepsze wykorzystanie zasobów energetycznych państw bałtyckich i w państwach objętych Nordel.

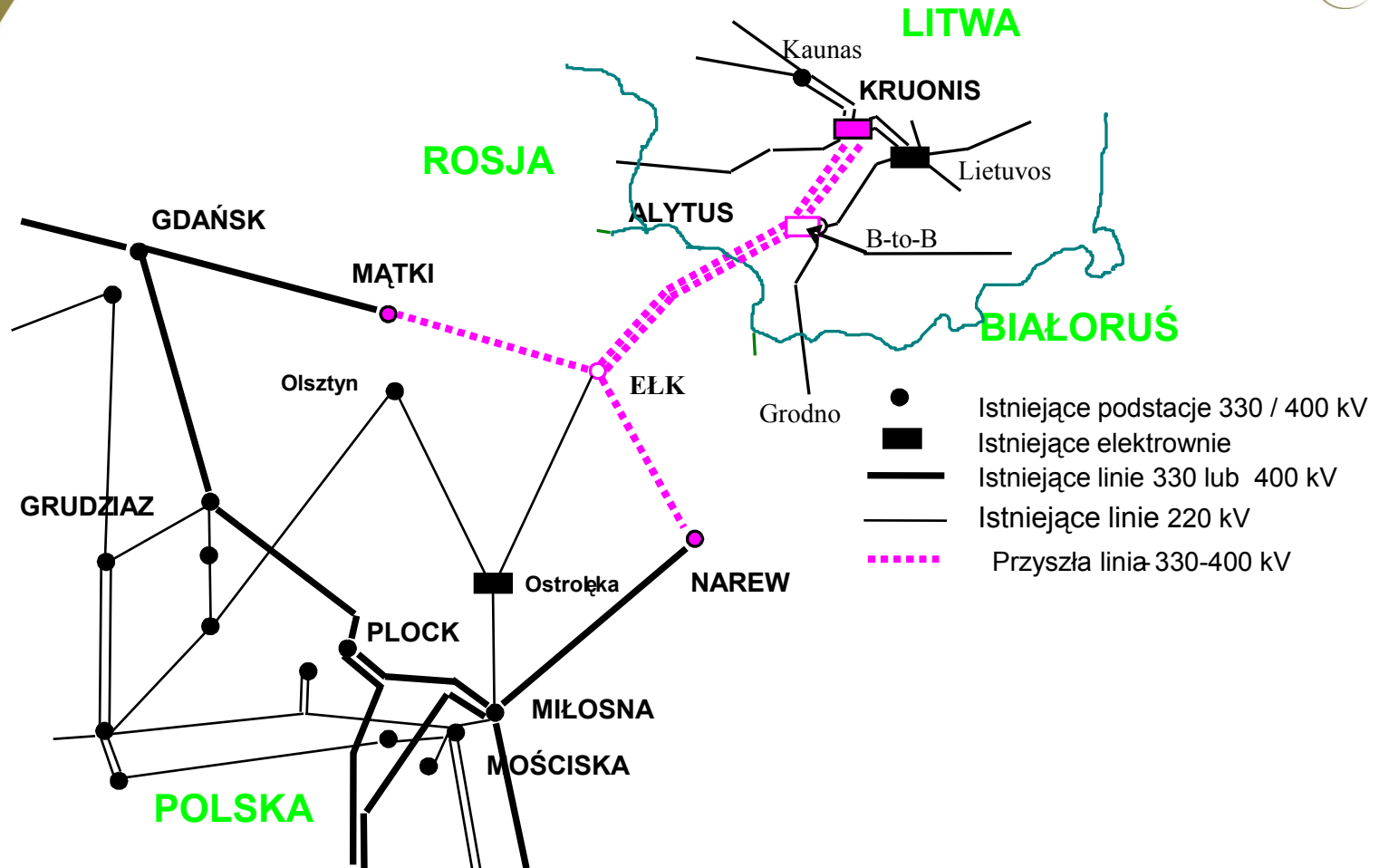
POŁĄCZENIE LITWA-SZWECJA (3)

Harmonogram realizacji

	Planowane zakończenie
Studium wykonalności	09.2007
Zakończenie przygotowań i zatwierdzenie projektu	11.2007
Procedura przetargowa	05.2008
Podpisanie właściwych kontraktów	10.2008
Ukończenie projektu	10.2010

POŁĄCZENIE LITWA – POLSKA 1000 MW

INWESTYCJE W RAMACH POŁĄCZENIA LITWA-POLSKA

	Jednostka	mln €
Obszar LT	1000 MW konwerter back-to-back	105
	400 kV - linia Alytus – granica państwa (48 km)	20
	330 kV - linia Kruonis – Alytus (double circuit, 53 km)	20
Obszar PL	400 kV – linia granica państwa – Ełk (106 km)	43
	400 kV - linia Ełk – Narew (134 km) i Ełk – Małki (169 km)	89
Prace wstępne nad promocją projektu		27
ŁĄCZNI		304

Finansowanie projektu

Międzynarodowy fundusz związany z zamknięciem elektrowni jądrowej Ignalina (wstępnie)	144
Część komercyjna	160
ŁĄCZNI	304

OBECCNY STAN PRAC NAD POŁĄCZENIEM LITWA-POLSKA

- Projekt połączenia LT-PL umieszczony jest na „krótkiej liście” projektów Komisji Europejskiej i w uaktualnionych wytycznych TEN;
- Trasa linii na terytorium Litwy została już wytyczona;
- Strona litewska jest gotowa do natychmiastowego rozpoczęcia projektu poprzez utworzenie firmy odpowiedzialnej za jego realizację;
- Strona polska zmieniła schemat połączenia po stronie polskiej, co wymaga zmiany analiz technicznych, prawnych i finansowych.

POŁĄCZNI LITWA-POLSKA (3)

Harmonogram realizacji

	Planowane zakończenie
Studium wykonalności	Ukończone przez IPA oraz EBRD
Zakończenie przygotowań i zatwierdzenie projektu	10.2006
Procedura przetargowa	11.2008
Wytyczenie trasy i podpisanie właściwych kontraktów	05.2009
Ukończenie projektu	10.2011

- Po zamknięciu elektrowni Ignalina bezpieczeństwo dostaw w rejonie bałtyckim będzie bardzo małe;
- Nowe moce produkcyjne częściowo zastąpią moce istniejące obecnie, lecz nie uwzględniają wzrostu obciążeń;
- Zwiększenie bezpieczeństwa dostaw możliwe jest poprzez przyłączenie bałtyckich systemów energetycznych do innych obszarów rynkowych;
- Projektem o najwyższym priorytecie powinno być przyłączenie bałtyckich systemów energetycznych do rynku europejskiego;
- Bałtycki rynek energetyczny jest zbyt mały, by móc samodzielnie funkcjonować w efektywny sposób;
- Połączenie Litwa – Polska powinno być najwyższym priorytetem, gdyż połączy systemy energetyczne państw nadbałtyckich z rynkiem energetycznym UE.

Dziękuję za uwagę

dr Dalius Šulga
Dyrektor Departmentu Rozwoju Energetycznego

Lietuvos Energija AB
Zveju str. 14, LT -09310, Wilno
Litwa

www.le.lt
dalius.sulga@lpc.lt